

Qırmızı qapı, yaşıl işıq...

Vüsal NURU
yazıçı-senarist,
"Azərbaycan" jurnalının məsul katibi

Yazıçılar Birliyinin "Natavan" klubunda cəbrayılı bir səhid haqqında yazılmış kitabın təqdimatıydı. Yazıçılar Birliyini qapısından ilk dəfə həmə gün girmişdim, həmə gün pillələri qalxmışdım. O günə qədər bir necə dəfə "Sahil" bağında durub yazıçıların Kəbəsi hesab etdiyim birliyin binasına baxıb qayıtmışdım. Əsərlərini oxuya-oxuya böyüdüyüm, mənə ədəbiyyatı sevdirən adamların xatirələrini qoyub getdikləri binanın qapısını üzümə heç kim bağlamasa da hiss edirdim ki, içəri girməyə hələ hazır deyiləm. Hardasa paklaşmalı, durulaşmalı, özümü tapıb bu qapıdan rahat-rahat girməli olduğumu düşündürdüm.

İlk dəfə kitab tədbirinə dəvət almağımı işarət, əlamət hesab elədim. Məncə əlamətləri düzgün oxusan səni hədəfə aparıb çıxarar. Buna həmişə inanmışam. Və inancım mənə növbəti dəfə də yarılmadı.

Təqdimatdan sonra Söhrab Tahirlə dəhlizdə görüşdüm. Cəsarət tapıb yaxınlaşdım. Ana babamla Təbrizdəki bir küçünün uşaqları olmuşdular. Burada da əlaqələrini itirməmişdilər.

Yaxınlaşb kimin nəvəsi olduğumu dedim. Məni bağrına basdı. Babamı xatırlayıb bir az da kövrəldi. Dedim, şeir yazıram, istəyirəm kimsə baxsın. Üzünü yana çevirib səsləndi:

- Əli Rza.

- Bəli, əmi.

- Bu qardeşimin nəvəsidir. Sənə tapşırıram. Muğayət ol. - Sonra üzün mənə çevirdi. - Əli Rza yaxşı adamdı, yaxşı da şairdi.

Əli Rza Xələfliyə yaxınlaşdım. Tanış olduq. Mənə "Kredo" qəzetinin ünvanını verdi. "Sabah yanına gələrsən", - dedi.

O vaxtlar hamıda, hər yerdə kompüter yox idi. Disket dövrü idi.

Axşam şeirlərimin üzünü səliqəylə köçürtməyə çalışdım. Hər dəfə də qaralanırdı. Fikirləşirdim ki, Əli Rza müəllim görsə ki, səhifəni qaralamışam mənə ciddi qəbul etməyəcək.

İlk dəfə "Kredo"-nun qırmızı dəmir qapısını döyəndə ürəyimin səsinəndən içəridən "gəl" deyən adamın səsinə eşitmədim. Bir də döydüm, gözlədim. Sonra qapını üzümə Əli Rza Xələfli açdı.

- Evin tikilsin, gəl deyirəm, niyə gəlmirsən?

Onun dalınca dəhlizə, sonra da da otağına keçdim.

Yazılarımı qovluğun arasından çıxarıb utana-utana onun qarşısına qoydum. Bir-iki vərəqə göz atdı. Sonra stolunun üstündən qələm götürüb sətirləri oyub, altından söz çıxartdı, qoydu göz qabağına. Bütün günü əzab-əziyyətlə səliqəli görünməsinə çalışdığım sətirlər, vərəqlər elə bil qələm tapmış uşağın əlindən çıxmışdı. Baxdıqca xəcalət çəkirdim. Qulaqlarım boynumu yandırır. Cavabımı təxmin eləmişdim. "Get özünə iş tap. Səndə istedadın "i" sidə yoxdur"

- Yaxşı şeirlərdir! Əsas odur ki, ruh olsun. O da var!

Qaralanmış vərəqlərə baxanda mənə üçün inandırıcı görünmürdü. Necəsə Əli Rza Xələfli be-yinimdən keçənləri də oxudu. Kağızları mənə qarşıma çəkdi.

- Elə yazılar var, onları redaktə etmək olmur. Çünki redaktəyə də gəlmir. Boşdu. Amma elə yazılar var ki, onun içini, ruhunu görürsən. Sənə təsir edir. Sözləri ora-bura çəkib düzgün ifadəni tapırsan. Şeirimdən birini oxuyanda lap hə-

yəcanlandım. İlk dəfəydi, yad səsdə, bir tanınmış şairin, redaktorun səsinə öz şeirimə eşitdim.

- Hər şey birdən-birə olmur. Yazmaq vərmişdi. Yaza-yaza adam bilir ki, nəyi və necə yazmaq olmaz. - dedi.

Və bu mənim Əli Rza Xələfliyə aldığım ilk dərsm idi.

Kağızları götürdü Əli Rza müəllim, mənə də yanınca apardı yan otağa. Kompüterlərin arxasında iki qız əyləmişdi. Məni təqdim elədi. Qızın qarşısına qoydu kağızları.

- Bunu yığarsan. Bu nömrə gedəcək. - deyib, üzünü mənə çevirdi. - Sabah yaxşı bir şəklini gətirərsən.

Mən təcrübəsiz olduğumdan o an necə təşəkkür edərdim bilmədim. İlk dəfə şeirim çap olunacaqdı. Bu mənim üçün izaholunmaz bir hiss idi.

Kağızın kənarına yazmaq üçün qız adımı soruşdu: "Vüsal" dedim.

- Ədəbi təxəllüsünüz yoxdur?

Gözləmədiyim sualın qarşısında bir az çarəsiz gözümlü döydüm. Nə ola biləcəyini düşündüm. Ömür boyu daşıya biləcəyim bir təxəllüs ani olaraq tapmalıydım.

- Soyadınızı deyiniz! - qız canını qurtarmaq üçün təklif elədi.

- Yox. - Əli Rza müəllim etiraz elədi. - Şairin təxəllüsü olmalıdı. Onun adını, özünü ifadə etməlidir.

Adıma uyğunlaşdırıb təxəllüsümü dedim və Əli Rza müəllim bəyəndi. Elə bil həmin gün mənə ad qoyulurdu. Özümə aid olacaq bir dünyada doğulurdum və ad qoyulurdu. İlk dəfə kağızın kənarına adım və ədəbi təxəllüsümü nazik uzun barmaqlı qız yazdı.

Üzümə Əli Rza Xələflinin açdığı qapı təkçə "Kredo" qəzetinin redaksiya qapısı deyildi, bir çox qapıların qapısıydı.

İlk dəfə qəzeti əlimə alıb şəklimə baxanda, şeirlərimi, adıma oxuyanda oğlunun uğuruna sevinən ata kimi kövrəldim, qürurlandım. Bu hiss də ilk dəfəydi, onu da "Kredo" da yaşadım.

Əli Rza Xələflinin təklifiylə qəzetə demək olar ki, hər gün gəlib-getdim.

- Bura Akademiyadı, - deyirdi. - Burada çox şey öyrənmək olar.

Doğrudan da eləydi. Hər gün redaksiya dolub, boşalır. Şairlər, akademiklər, yazıçılar, professorlar, mənim kimi adı və sadə müəlliflər gəlib-gedirdilər. Yavaş-yavaş redaksiyanın daimi sakininə çevrildim. Məsləhət bildiyi görüşlərə, tədbirlərə Əli Rza müəllim mənə də aparırdı. Gedirdim və orada Əli Rza müəllimin çıxışlarına heyran qalırdım. Dəfələrlə kitab təqdimatlarına birlikdə getmişik. Elə olub ki, təqdim olunan kitabı ya yolda vərəqləyib, ya da elə zalda. Amma elə dolğun çıxış edib, elə ətraflı, məzmunlu danışıb ki, "oxumamışam" desə heç kim inanmazdı. Onun özünəməxsus çıxışı, özünəməxsus da yazı üslubu var. Bir neçə il "Kredo"-da dərslərdim, hər həftə qəzetin necə çətinliklə çıxdığını gördüm, Əli Rza müəllimin nə qədər zəhmət çəkdiyinə, hər çıxan qəzet nömrəsini yeni doğulan balası kimi qarşıladığına şahid oldum. O heç vaxt stol arxasında məqalə yazmırdı. Yazı günü kompüter otağının qapısı örtülürdü, Əli Rza Xələfli şaman kimi ekstaza girirdi, otaqda xaos dövrələr vururdu, nizamsız vərəqlər edirdi və operator qadına diktə edirdi. Trans halında yazırdı onun məqalələri. Həmin an göylə yer arasında bir keçidə çevrilirdi. Onun yazıları ilahidən vəh kimi gəlirdi.

Əli Rza Xələfliyə belə yazı prosesində görünən, tanıyan hamı etiraf edir ki, onu kimi gözə-gözə bir nəfəsə yaza bilməz. Bu yazı xüsusiyyəti, bu unikalıq bircə Əli Rza Xələfliyə aiddir.

Yazı prosesindən sonra qapı açılırdı, dünyanın yükündən azad olmuş bir adam çıxırdı otaqdan. Kimin nə dərddi var idi, indi ona deyib bilirdi. Hərəyə bacardığı kimi əl tuturdu.

Mənə bir neçə qəzetə göndərmişdi, çap olunmuşdum. İlk kitabımın çapa hazırlamışdı. Jurnalistlər birliyinə və Yazıçılar birliyinə üzv olmağında bacardığını etdi. Mənim üçün Kəbə olan binaya istədiyim vaxt rahat-rahat girib çıxma bilirdim.

Və o işarətlər mənə günlərin birində Yazıçılar Birliyinin binasında işləməyə yönəltdi. Dörd il "Ulduz" jurnalının nəsr, poeziya müdiri olaraq çalışmağa başladım. Mənim üçün müqəddəs olan bu binada mənə aid bir otaq, bir stol oldu.

İllər sonra, yəni bu gün "Azərbaycan" jurnalında məsul katib olaraq çalışıram və bura haradan gəldiyimi, girdiyimi unutmamışam.

Söhrab Tahirin mənə tapşıracağı adam, yaxşı adam olmasaydı, yəqin ki, mən arzuladığım, istədiyim bir həyatda, xəyalımı qurduğum bir dünyada ruhən yaşamazdım. Mənə başqa qapılara yönəldərdi. Amma Əli Rza Xələflinin üzümə açdığı qırmızı qapıyla yolumda yaşıl işıqlar yandı. Onun ilk dəfə qapını açıb "evin tikilsin, gəl!" duası qəbul oldu.

2018

